

O SAKRAMENTIMA

* * *

O sakramentima općenito

§ 1. O naravi sakramenata

■ 518. P. Što znači riječ "sakrament"?

O. Riječ sakrament znači vidljivi i učinkoviti znak milosti, koji je ustanovio Isus Krist za posvećivanje naših duša.

■ 519. P. Zašto nazivate sakramente vidljivim i učinkovitim znakovima milosti?

O. Sakramente nazivamo vidljivim i učinkovitim znakovima milosti, jer svi sakramenti preko vidljivih stvari označuju božansku milost, koju oni proizvode u našoj duši.

■ 520. P. Objasnite primjerom kako su sakramenti vidljivi i učinkoviti znakovi milosti.

O. Na krštenju izlivanje vode na glavu djeteta i riječi ja te krstim, u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, vidljivi su znak onoga što krštenje čini u duši. Kao što, naime, voda pere tijelo, tako i krsna milost čisti dušu od grijeha.

■ 521. P. Koliko je sakramenata i koji su?

O. Ima sedam sakramenata, a to su: krštenje, potvrda, pričest, pokora, bolesničko pomazanje, sveti red i ženidba.

■ 522. P. Što je sve potrebno da bi se podijelio sakrament?

O. Da bi se podijelio sakrament potrebna je tvar, oblik i djelitelj koji ima nakanu učiniti ono što čini Crkva.

■ 523. P. Što je tvar sakramenata?

O. Tvar sakramenata je vidljiva stvar, kojom se služimo da ga podijelimo. Tako npr. prirodna voda za krštenje, ulje i balzam kod krizme.

■ 524. P. Što je oblik sakramenata?

O. Oblik sakramenata su riječi koje se izgovaraju prigodom dijeljenja sakramenata.

■ 525. P. Tko je djelitelj sakramenta?

O. Djelitelj sakramenta jest osoba, koja tvori ili podjeljuje sakrament.

§ 2. O glavnom učinku sakramenata, t.j. o milosti

■ 526. P. Što je milost?

O. Božja milost je unutrašnji i nadnaravni dar, koji nam se daje bez ikakve naše zasluge nego po zaslugama Isusa Krista radi postizanja vječnog života.

■ 527. P. Kako se milost razlikuje?

O. Milost se dijeli na posvetnu, koja se naziva stalna (habitualna) i djelatnu.

■ 528. P. Što je to posvetna milost?

O. Posvetna milost je nadnaravni dar, koji se spaja s našom dušom, i koji nas čini pravednicima, posvojenom Božjom djecom i baštinicima raja.

■ 529. P. Koliko ima vrsta posvetne milosti?

O. Dvije su vrste posvetne milosti: - prva i druga milost.

■ 530. P. Koja je prva milost?

O. Prva milost je ona kojom čovjek prelazi iz stanja smrtnog grijeha u stanje pravednosti.

■ 531. P. A druga milost?

O. Druga milost je povećanje prve milosti.

■ 532. P. Što je djelatna milost?

O. Djelatna milost je nadnaravni dar koji prosvjetljuje naš um, pokreće i jača našu volju da bismo činili dobro i uzdržavali se od zla.

■ 533. P. Možemo li se oprijeti Božjoj milosti?

O. Možemo se oprijeti Božjoj milosti, jer ona ne uništava našu slobodnu volju.

■ 534. P. Možemo li mi samo svojim snagama učiniti nešto za vječni život?

O. Bez pomoći Božje milosti ne možemo samo svojim snagama učiniti nešto što nam koristi za vječni život.

■ 535. P. Kako nam Bog dijeli svoju milost?

O. Bog nam dijeli svoju milost osobito primanjem svetih sakramenata.

■ 536. P. Daju li nam sakramenti osim posvetne milosti i neku drugu milost?

O. Sakramenti nam osim posvetne milosti daju i sakramentalnu milost.

■ 537. P. Što je to sakramentalna milost?

O. Sakramentalna milost sastoji se u pravu koje se stječe bilo kojim sakramentom da u određeno doba dobijemo djelatne milosti, koje su potrebne da ispunimo dužnosti što potječu od primljenog sakramenta. Tako mi s krštenjem dobivamo pravo na one milosti, po kojima možemo kršćanski živjeti.

■ 538. P. Daju li sakramenti uvijek milost onima koji ih primaju?

O. Sakramenti uvijek daju milost, ako se primaju s potrebnim preduvjetima.

■ 539. P. Tko je sakramentima dao snagu da daju milost?

O. Isus Krist je svojom mukom i smrću dao sakramentima snagu da daju milost.

■ 540. P. Koji sakramenti daju prvu posvetnu milost?

O. Dva su sakramenta, koja daju prvu posvetnu milost, koja nas čini Božjim prijateljima, - krštenje i pokora.

■ 541. P. Kako se zapravo zovu ova dva sakramenta?

O. Ova dva sakramenta, t.j. krštenje i pokora, zovu se sakramentima mrtvih, jer su ustanovljeni prije svega zato da dušama koje su umrle po grijehu, ponovno vrate život milosti.

■ 542. P. Koji sakramenti povećavaju milost onima, koji je već imaju?

O. Sakramenti, koji povećavaju milost onima koji je već posjeduju su: potvrda, euharistija, bolesničko pomazanje, sveti red i ženidba, dakle, pet sakramenata, koji daju drugu milost.

■ 543. P. Kako se prema tome zove ovih pet sakramenata?

O. Ovih pet sakramenata, a to su: potvrda, euharistija, bolesničko pomazanje, sveti red i ženidba, zovu se sakramentima živih, jer oni koji ih primaju, moraju biti bez smrtnog grijeha, t.j. živi u posvetnoj milosti.

■ 544. P. Kakav grijeh čine oni koji primaju sakramente živih, a znaju da nisu u stanju Božje milosti?

O. Tko primi jedan od sakramenata živih, a zna da nije u milosti Božjoj, čini teško svetogrđe.

■ 545. P. Koji su sakramenati najpotrebniji da se spasimo?

O. Dva su sakramenta najpotrebnija da se spasimo, to su krštenje i pokora. Krštenje je potrebno svakome, a pokora je potrebna onima, koji su smrtno sagriješili poslije krštenja.

■ 546. P. Koji je sakrament najveći?

O. Najveći je sakrament euharistija, jer sadrži ne samo milost, nego i Isusa Krista, koji je izvor milosti i ustanovitelj svih sakramenata.

§ 3. O biljegu koji ostavljaju neki sakramenti

■ 547. P. Koji se sakramenti mogu primiti samo jedanput?

O. Tri se sakramenta mogu primiti samo jedanput - to su: krštenje, krizma i sveti red.

■ 548. P. Zašto se ta tri sakramenta mogu primiti samo jedanput?

O. Tri sakramenta - krštenje, potvrda i sveti red - mogu se primiti samo jedanput zbog toga, što svaki od njih utiskuje u duši svoj neizbrisivi biljeg.

■ 549. P. Što je to biljeg koji svaki od ova tri sakramenta, a to su: krštenje, krizma i sveti red - utiskuje u duši?

O. Biljeg koji ova tri sakramenta, a to su krštenje, krizma i sveti red, utiskuju u dušu, jest duhovni znak, koji se više nikada ne može izbrisati.

■ 550. P. Čemu služi biljeg koji ova tri sakramenta ostavljaju u duši?

O. Biljeg koji ova tri sakramenta utiskuju u duši, služi da nas krštenjem označi kao članove Isusa Krista, krizmom kao njegove vojnike, a svetim redom kao njegove službenike.

III. poglavlje

O krizmi ili potvrdi

■ 577. P. Što je sakrament krizme?

O. Krizma je sakrament koji nam daje Duha Svetoga, u našoj duši utiskuje biljeg Isusova borca i čini nas potpunim kršćaninom.

■ 578. P. Na koji nas način sakrament krizme čini potpunim kršćanima?

O. Krizma nas čini potpunim kršćanima time što nam učvršćuje vjeru te usavršava druge kreposti i darove koje smo primili u svetom krštenju, pa se zbog toga naziva potvrdom.

■ 579. P. Koji su darovi Duha Svetoga, što se primaju krizmom?

O. Krizmom se prima sedam darova Duha Svetoga: mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji.

■ 580. P. Što je tvar ovoga sakramenta ?

O. Uz polaganje biskupovih ruku tvar je ovoga sakramenta mazanje na čelu krštenika svetom krizmom i zato se ovaj sakrament zove krizma (tj. ulje kojim se maže).

■ 581. P. Što je sveta krizma?

O. Sveta krizma je maslinovo ulje pomiješano s balzamom, koje biskup posvećuje na Veliki četvrtak.

■ 582. P. Što znači ulje i balzam u ovom sakramentu?

O. Ulje, koje ima svojstvo razlijevanja i jačanja u ovom sakramentu označuje obilje milosti koja se izliva u dušu kršćanina da ga učvrsti u vjeri, dok balzam, koji miriše i čuva od truljenja znači da je kršćanin, koji je ojačan ovom milošću, sposoban davati miris kršćanskih kreposti i čuvati se od truleži svih poroka.

* 583. P. Kakav je oblik sakramenta krizme?

O. Oblik sakramenta krizme je ovaj: „(ime), primi pečat dara Duha Svetoga.“

■ 584. P. Tko dijeli sakrament krizme?

O. Redoviti djelitelj sakramenta krizme je samo biskup.

* 585. P. Kakav je obred kojim biskup podjeljuje krizmu?

O. Kad biskup dijeli sakrament krizme naprije pruži ruke nad onima što se krizmaju, zaziva na njih Duha Svetoga, zatim maže u obliku križa svetom krizmom čelo svakoga krizmanika govoreći riječi sakramentalnog oblika te desnom rukom daje lagani udarac po licu svakog krizmanika govoreći mu: "mir s tobom" i na kraju svečano blagoslovi sve krizmanike.

■ 586. P. Zašto se maže čelo?

O. Budući da se na čelu vide znakovi straha i stida, biskup krizmaniku maže čelo, da bi krizmanik shvatio, da se ne smije stidjeti ni imena ni priznanja svog kršćanstva i da se ne boji vjerskih neprijatelja.

■ 587. P. Zašto daje lagani udarac?

O. Biskup daje lagani udarac krizmaniku zato, da bi znao da mora biti spreman podnijeti svaki napadaj i svaku kaznu za vjeru Isusa Krista.

■ 588. P. Mora li svatko primiti sakrament krizme?

O. Svatko mora primiti sakrament krizme i pobrinuti se da ga prime i oni koji o njemu ovise.

* 589. P. U kojoj je dobi dobro primiti sakrament krizme?

O. Za primanje sakramenta krizme prikladno je doba od sedam godina, jer tada se počinju javljati napasti, i u toj dobi već se može dobro spoznati milost ovog sakramenta i sjećati se da smo ga primili.

■ 590. P. Koji su uvjeti potrebni da bismo dostojno primili sakrament krizme?

O. Da bismo dostojno primili sakrament krizme, treba biti u stanju milosti Božje, poznavati glavna otajstva naše svete vjere i pristupiti sakramentu s poštovanjem i pobožnošću.

■ 591. P. Bi li sagriješio tko bi išao na krizmu po drugi put?

O. Počinio bi svetogrđe jer je krizma jedan od sakramenata koji ostavljaju biljeg u duši, pa se zbog toga može primiti samo jedanput.

■ 592. P. Što kršćanin mora činiti da bi sačuvao milost krizme?

O. Da bi sačuvao milost krizme, kršćanin mora često moliti, činiti dobra djela i živjeti po zakonu Isusa Krista bez ikakvih ljudskih obzira.

■ 593. P. Zašto su i na krizmi nazočni kumovi i kume?

O. Nazočni su da riječima i primjerima usmjere krizmanika na put spasenja i da ga pomažu u duhovnoj borbi.

■ 594. P. Koji se uvjeti traže za kuma?

O. Kum mora imati prikladnu dob, mora biti katolik i krizman, te poučen u najvažnijim pitanjima vjere i ćudoređa.

* 595. P. Ulazi li kum na krizmi u neki odnos srodstva s krizmanikom i njegovim roditeljima?

O. Kum na krizmi ulazi u isto duhovno srodstvo s krizmanikom kao i krsni kum s krštenikom.